

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013448	Manuel Antonio	Vigo	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
HOT	Hostalaría e turismo	CSHOT03	Guía, información e asistencia turísticas	Ciclos formativos de grao superior	Réxime de adultos

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0171	Estrutura do mercado turístico	2023/2024	4	133	133

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	MARIA MONTSERRAT DÍAZ FERNÁNDEZ (Subst.)
Outro profesorado	MARIA MONTSERRAT DÍAZ FERNÁNDEZ

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O profesional que estuda o Ciclo Superior de Guía, información e asistencia turística exerce a súa actividade no sector turístico, entendido este no seu sentido máis amplo, o que inclúe calquera tipo de eventos, terminais de viaxeiros e empresas de transporte, ademais das áreas turísticas tradicionais, como destinos e puntos de información, entre outros. Ademais, está capacitado para a creación e a implantación de plans e actividades de desenvolvemento locais, en relación co mesmo sector.

Trátase de persoal traballador por conta allea ou por conta propia, incluíndo a posibilidade de ocupar postos na Administración ou en entes de características similares (consorcios, padroados, etc.).

O turismo representa unha actividade económica moi significativa en Vigo e en toda a provincia, o destino Rías Baixas é un dos referentes turísticos a nivel nacional. Existen na cidade e provincia unha forte implantación de empresas turísticas de diversos tipos, tales como: aloxamentos, axencias, actividades complementarias (transporte, actividades complementarias, OPCs, consultores, etc.); todas elas requiren dunha man de obra cualificada debido ao gran nivel de competencia no sector.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Introdución ao mundo do turismo.	Introdución ao mundo do turismo e os conceptos básicos do sector, análise da historia do turismo e estudo dos axentes implicados no eido turístico.	20	15
2	O turismo como actividade económica.	Análise económico do turismo, introducción aos conceptos de mercado, oferta e demanda e os seus componentes e coñecemento das principais fontes de información no mundo do turismo.	20	15
3	As tipoloxías turísticas.	Identificación das principais tipoloxías turísticas e análise dos principais destinos segundo as tipoloxías estudadas.	20	15
4	A oferta turística.	Caracterización da oferta turística: a oferta básica e a oferta complementaria.	42	32
5	A demanda turística.	Caracterización da demanda turística, os seus compoñentes, estrutura e factores condicionantes.	31	23

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Introdución ao mundo do turismo.	20

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Contextualiza o sector turístico, a súa evolución histórica e a súa situación actual, e analiza as súas implicacións como actividade socioeconómica.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Definíronse os elementos básicos que caracterizan o sector turístico.
CA1.2 Analizouse a evolución do turismo.
CA1.3 Identificáronse e caracterizáronse as institucións públicas e privadas relacionadas co sector turístico.
CA1.4 Valorouse a importancia da actividade turística respecto ao desenvolvemento económico e social do núcleo turístico.
CA1.5 Identificáronse os encontros estatais e internacionais en materia de turismo, e a súa importancia para o sector.
CA1.6 Recoñeceuse o uso das novas tecnoloxías no sector turístico e o seu impacto como elemento dinamizador.

4.1.e) Contidos

Contidos
Conceptos básicos do turismo: turismo, turista, visitante, excursionista, etc.
Evolución do turismo.
Principais eventos locais, autonómicos, estatais e internacionais en materia de turismo.
Entidades públicas e privadas de ámbito local, autonómico, estatal e internacional relacionadas co sector turístico.
Valoración da actividade turística no desenvolvemento dun núcleo de poboación.
Valoración das novas tecnoloxías como fontes de información e promoción turística.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	O turismo como actividade económica.	20

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Contextualiza o sector turístico, a súa evolución histórica e a súa situación actual, e analiza as súas implicacións como actividade socioeconómica.	NO
RA3 - Analiza a oferta turística e caracteriza os seus principais compoñentes, así como as canles de intermediación e de distribución.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.3 Identifícanse e caracterízanse as institucións públicas e privadas relacionadas co sector turístico.
CA1.4 Valorouse a importancia da actividade turística respecto ao desenvolvemento económico e social do núcleo turístico.
CA1.7 Valorouse a importancia da profesionalidade no contorno da profesión turística.
CA3.1 Identificouse o mercado turístico e as súas características.
CA3.2 Definiuse a oferta turística xunto cos seus elementos e a súa estrutura básica.
CA3.7 Descríbense as peculiaridades do núcleo turístico.
CA3.8 Valorouse a importancia do turismo na economía do núcleo turístico.

4.2.e) Contidos

Contidos
Entidades públicas e privadas de ámbito local, autonómico, estatal e internacional relacionadas co sector turístico.
Valoración da actividade turística no desenvolvemento dun núcleo de poboación.

Contidos
Valoración da persoa profesional do turismo no ámbito da súa profesión. O mercado turístico e as súas características. Oferta turística: elementos e estruturas. Importancia económica do turismo para o núcleo turístico.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	As tipoloxías turísticas.	20

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Identifica as tipoloxías turísticas en relación coa demanda e a súa previsible evolución.	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Definíronse as tipoloxías turísticas en relación coas súas características básicas.
CA2.2 Localizáronse as tipoloxías turísticas pola súa distribución xeográfica.
CA2.3 Relacionáronse os factores que inflúen na localización espacial segundo o tipo de turismo da zona.
CA2.4 Analizáronse as tendencias das tipoloxías turísticas estatais.
CA2.5 Analizáronse as tendencias das tipoloxías turísticas internacionais.
CA2.6 Descríbense as vantaxes e os inconvenientes do desenvolvemento turístico dunha zona.
CA2.7 Valoráronse os factores que inflúen na demanda, a incidencia que se pode ter sobre eles e a súa distribución.

4.3.e) Contidos

Contidos
Modalidades do turismo. Tipoloxías turísticas (sol e praia, cultural, deportivo, rural, de grandes eventos, etc.), e as súas características (factores que inflúen na súa localización espacial). Localización xeográfica das principais tipoloxías turísticas. Tendencias das tipoloxías turísticas estatais e internacionais. Impactos económicos, sociais, culturais e ambientais do turismo a nivel local, autonómico, estatal e internacional. Factores que interveñen na demanda e incidencia que se pode exercer sobre eles.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	A oferta turística.	42

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Analiza a oferta turística e caracteriza os seus principais compoñentes, así como as canles de intermediación e de distribución.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Identifícase o mercado turístico e as súas características.
CA3.2 Defínese a oferta turística xunto cos seus elementos e a súa estrutura básica.
CA3.3 Caracterízanse as canles de intermediación turística, así como os novos sistemas de distribución.
CA3.4 Diferenciáronse as empresas de aloxamentos turísticos segundo a súa tipoloxía e as súas características básicas.

Criterios de avaliación
CA3.5 Identifícaronse os medios de transporte de carácter turístico e os servizos ligados a eles.
CA3.6 Caracterizouse a oferta complementaria.

4.4.e) Contidos

Contidos
O mercado turístico e as súas características. Oferta turística: elementos e estruturas. Intermediación turística. Canles de distribución. Empresas de aloxamentos turísticos. Medios de transporte turísticos. Oferta complementaria. Empresas de restauración turística. Servizos diversos. Núcleo turístico: características. Recursos turísticos. A oferta turística en Galicia.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	A demanda turística.	31

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Caracteriza a demanda turística en relación cos factores e os elementos que a motivan, así como as súas tendencias actuais.	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Conceptualizáronse e determináronse os factores da demanda turística.
CA4.2 Clasificouse a clientela pola súa tipoloxía e a súa nacionalidade.
CA4.3 Descríbense os elementos externos que inflúen na elasticidade da demanda.
CA4.4 Caracterizáronse as principais motivacións da demanda turística.
CA4.5 Analizouse a metodoloxía de compra segundo o tipo de clientela.
CA4.6 Caracterizouse a estacionalización da demanda e as técnicas de desestacionalización.
CA4.7 Investigáronse as tendencias actuais da demanda, así como os mercados emerxentes.
CA4.8 Valorouse a importancia de coñecer a clientela como elemento dinamizador da demanda turística.

4.5.e) Contidos

Contidos
Demanda turística: definición e caracterización. Factores que interveñen na súa determinación. Elementos externos que inflúen na elasticidade da demanda turística Clientela: tipoloxía, características e comportamentos de compra. Motivacións da demanda turística. Estacionalidade da demanda. Accións de desestacionalización. Tendencias actuais da demanda turística. Valoración da importancia de coñecer a clientela como elemento dinamizador da demanda.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Valorarase ao alumnado a través dos seguintes instrumentos:

En cada trimestre realizarase as seguintes probas:

1- Proba escrita (obrigatoria e presencial). Nesta proba avaliaranse os contidos teórico-prácticos. Valorarase ata 9 puntos e será necesario obter un mínimo de 5 puntos para poder superala.

Estas probas poden consistir nun dos seguintes tipos, ou nunha combinación de varios deles:

- exames tipo test de resposta única, con penalización dos erros (2 respostas incorrectas invalidan unha correcta)
- preguntas de resposta breve
- desenvolver un ou varios temas de xeito detallado, segundo indicacións do docente en cada caso
- probas de verdadeiro ou falso, con penalización dos erros (2 respostas incorrectas invalidan unha correcta)
- probas de verdadeiro ou falso, con xustificación da resposta (se a xustificación non é axeitada, a elección será considerada non válida, aínda que sexa correcta)
- probas de relacionar conceptos, definicións, descripcións o similares, con outros items ou entre sí.
- aplicacións prácticas da teoría por calquera medio (matemático, de razoamento ou outro) que a docente considere axeitado.
- calquer outro tipo de proba que a docente considere axeitado para a correcta avaliación de coñecementos do alumnado.

2- Tarefas, traballos e presentacións (voluntarias e telemáticas). Nestas probas avaliaranse os contidos prácticos. Valoraranse ata 1 punto.

A nota, que consistirá na suma de ambas partes (sempre que se acade a avaliación positiva na proba obrigatoria) será numérica: do 1 ao 10 sen decimais.

MINIMOS EXIXIBLES:

CA1.1. Definíronse os elementos básicos que caracterizan o sector turístico.

CA1.2. Analizouse a evolución do turismo.

CA1.3. Identificáronse e caracterizáronse as institucións públicas e privadas relacionadas co sector turístico.

CA1.4. Valorouse a importancia da actividade turística respecto ao desenvolvemento económico e social do núcleo turístico.

CA2.1. Definíronse as tipoloxías turísticas en relación coas súas características básicas.

CA2.2. Localizáronse as tipoloxías turísticas pola súa distribución xeográfica.

CA2.3. Relacionáronse os factores que inflúen na localización espacial segundo o tipo de turismo da zona.

CA2.6. Descríronse as vantaxes e os inconvenientes do desenvolvemento turístico dunha zona.

- CA2.7. Valoráronse os factores que inflúen na demanda, a incidencia que se pode ter sobre eles e a súa distribución.
- CA3.1. Identificouse o mercado turístico e as súas características.
- CA3.2. Definiuse a oferta turística xunto cos seus elementos e a súa estrutura básica.
- CA3.3. Caracterizáronse as canles de intermediación turística, así como os novos sistemas de distribución.
- CA3.4. Diferenciáronse as empresas de aloxamentos turísticos segundo a súa tipoloxía e as súas características básicas.
- CA3.5. Identificáronse os medios de transporte de carácter turístico e os servizos ligados a eles.
- CA3.6. Caracterizouse a oferta complementaria.
- CA3.7. Describíronse as peculiaridades do núcleo turístico.
- CA3.8. Valorouse a importancia do turismo na economía do núcleo turístico.
- CA4.1. Conceptualizáronse e determináronse os factores da demanda turística.
- CA4.3. Describíronse os elementos externos que inflúen na elasticidade da demanda.
- CA4.4. Caracterizáronse as principais motivacións da demanda turística.
- CA4.6. Caracterizouse a estacionalización da demanda e as técnicas de desestacionalización.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

O alumnado que non supere os mínimos esixibles nunha única avaliación poderá realizar unha proba de recuperación.

A recuperación consistirá nunha única proba sobre os contidos teórico-prácticos da avaliación non superada. Valorarase ata 10 puntos e será necesario obter un mínimo de 5 puntos para poder superala.

Non se farán probas de recuperación para subir nota.

Todo o alumnado que non supere os mínimos esixibles do módulo terá dereito a realizar unha proba de avaliación final.

A avaliación final consistirá nunha única proba sobre todos os contidos teórico-prácticos do módulo (valorarase ata 10 puntos e será necesario obter un mínimo de 5 puntos para poder superala).

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

O alumnado non terá perda de avaliación continua posto que en distancia a asistencia é voluntaria.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Avaliarase continuamente o proceso de ensino-aprendizaxe mediante a avaliación da práctica docente e o seguimento da programación.

A avaliación da práctica docente realizarase coas enquisas que lles serán entregadas ao alumnado.

Os aspectos a avaliar da programación serán:

Selección, distribución e secuenciación dos contidos.

Adecuación dos criterios de avaliación.

Idoneidade dos métodos pedagóxicos e materiais didácticos.

Idoneidade das actividades de ensino-aprendizaxe.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

A avaliación inicial permitirá coñecer todo o relacionado coa motivación do alumnado, a actitude coa que se enfrenta ao proceso de ensino-aprendizaxe, os coñecementos que ten sobre a materia que se vai impartir e as dificultades que poida ter o/a alumno/a con respecto ao proceso de ensino-aprendizaxe.

Para a súa aplicación poderán empregarse:

Cuestionarios de coñecementos iniciais. Baseado nos contidos do módulo.

Observación do profesorado a través dos foros.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

O alumnado que precise actividades de reforzo realizarán actividades de repaso e supostos prácticos co profesor no horario estipulado, incidindo nas necesidades propias de cada un dos alumnos/as individualmente:

Elaboración de pequenos cuestionarios, exercicios prácticos, pequenos traballos de búsqueda de información, de forma individualizada.

Repetición de prácticas.

Axustes na metodoloxía, adaptando as axudas e recursos pedagóxicos ás necesidades dos alumnos/as.

Actividades diferenciadas, propoñendo, aos alumnos/as que presentan algunha dificultade para traballar certos contidos, actividades que lles permitan aproximarse a estes, ou ben actividades de ampliación na materia, para aqueles alumnos con maiores capacidades.

Materiais didácticos variados, que ofrezan un conxunto de actividades que aborden os contidos de distintas maneiras.

En todo caso, haberá unha coordinación co departamento de orientación, que tamén terá dado a súa visión de cal é o xeito de proceder e de facilitar ao alumnado a súa aprendizaxe.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

No desenvolvemento do proceso de ensinanza-aprendizaxe están implícitos o traballo en grupo, a educación cívica, a igualdade de mulleres e homes e a educación para a convivencia. Estes conceptos, así como respecto aos compañeiros, profesores, aulas e material de traballo traballaran-se a través de diferentes actividades.

É importante sinalar que ao longo do módulo se traballará coa educación en valores non só a través do traballo con actitudes recollidas no currículo do módulo, senón a través de distintos contidos inherentes ao noso traballo de aula-taller-obradoiro.

Para este módulo cabe destacar:

Educación do consumidor.

Aprender a conservar e valorar na súa xusta medida os bens personais, como é o caso dos instrumentos empregados no sector turístico.

Valorar os produtos de consumo co obxetividade e saber adquirilos e consumilos de forma racional e equilibrada.

Apreciar o desenvolvemento sostible mediante a reciclaxe de materiais, o deseño e consumo racional de obxectos...

Educación para a igualdade.

Estará sempre presente, xa que en ningún momento se fará diferenza entre o noso alumnado por causa do seu sexo, raza, crenzas ou calquera outra característica de diferenciación entre as persoas.

Interesarse por coñecer, respectar e valorar a opinión e produción dos compañeiros, independentemente do seu sexo e da súa aparencia, colaborar con tódalas persoas, independentemente do seu sexo ou condición e amosar unha actitude crítica ante situacións nas que se produza calquera tipo de discriminación por razón do sexo.

Educación moral e cívica.

Manifestar actitudes propias sobre o sector turístico, visión crítica e actitude aberta a novas ideas, na resolución de problemas, interpretar o coñecemento do turismo técnico como unha ferramenta de traballo ao servizo da sociedade, e apreciar o noso patrimonio artístico e respetar as instalacións dos aloxamentos turísticos.

Educación para a paz.

Procurarase a resolución de conflitos fomentando o diálogo baseado no respecto, e, procurando atopar solucións de consenso de xeito democrático. Por exemplo: achegas de propostas ou ideas á hora de fixar condicións de entrega de traballos, datas de probas, etc..... Apreciar a linguaxe da actividade turística como medio de expresión e comunicación entre comunidades diversas. Amosar unha actitude flexible e aberta ante as opinións dos demais no desenvolvemento do traballo en equipo no momento de resolver un problema, así como amosar comprensión das diferentes culturas dos clientes que recibirán cada vez máis neste novo escenario da globalización.

Educación ambiental.

É fundamental fomentar o respecto ao medio ambiente e mesmo fomentar o correcto emprego dos medios de que se dispón sen desperdiciar papel, consumo de auga, electricidade, etc., insistir na reciclaxe e na conservación.

Educación para a saúde.

É importante adquirir bos hábitos posturais no traballo, así como uns adecuados hábitos de saúde e limpeza ou unha adecuada hixiene ocular ou visual nun sistema educativo e laboral onde os ordenadores toman cada día un papel máis importante, sen esquecer que a nivel profesional (tendo en conta nas situacións en que exercerán o seu traballo) deben ter en conta a súa saúde persoal e a do usuario como elementos

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

cotiás do seu emprego.

Interculturalidade.

Traballando dende o principio de respecto as distintas culturas e xeitos de entender o mundo; entendendo isto como un enriquecemento; sinalar a este respecto, a cada vez máis frecuente presenza nas nosas aulas de alumnos de outras culturas que nos axudan a interpretar que non todas as realidades son iguais.

Consideraremos tamén de xeito transversal e como valor importante na Formación Profesional a orientación profesional polo carácter teórico e práctico que posúe o módulo e o ciclo, impregnando de funcionalidade cada unha das actividades que realicemos e contextualizándoas, sempre que sexa posible, no noso contorno socioeconómico.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Debido á natureza dos ciclos poden realizarse unha serie de actividades complementarias e extraescolares ao longo do curso. Estas actividades serán de asistencia voluntaria ao encontrarmos ante unha ensinanza de modalidade non presencial.